

jövő nemzedéket is fenyegeti továbbterjedésével. (...) Istennek tetsző lesz e hadjáratunk, hol angyalok küzdenek démonok ellen. Az ember, ki a halál ellen küzd, isteni munkát végez. A hazaszeretet és a népszerűtet ikertestvérek: aki a népet megtartja, a hazát tartja meg. Minden áldozat az égbe száll föl. Ne késsünk vele!"

Az egyetemes magyar irodalom jelenkori óriása, Sütő András⁵ írja: „...Őt mindaddig olvasni fogják, míg magyar olvasó akad a világon. Nyelvi ereje, bübája, gazdagsága: felülmúlhatatlan. Ezt senki más nem tudja benne becsülni, csak mi, magyarok. Nyelvünk csodája köt hozzá. Ez halhatatlanságának titka. Ahogy kimosdat bennünket a nyelvi elhanyagoltságból! Amiként a nyelvi ruházkodás dolgában - mint mesebeli csodatevő - újjávarázsol bennünket. Ősi szavaink, közmondásaink, jelzőink, ígéink, nyelvi fordulataink, metaforáink, árnyalataink Krőzusa: Jókai. Ami örök és színehagyatlan Jókai örökségében: Anyanyelvünk Csodaországáa."

Szívemben a magyar írók körében Jókai Mór mellett Mikszáth Kálmán áll. Ő írta Jókai Mór élete és kora című művében, hogy: a temetésen a sír mellett az utolsó szónok a szülővárosból, Komáromból érkezett, „egy láda komáromi földet is hozott magával, amit a sírba lebocsátott. Aztán ráhányták a földet és egy kis púp keletkezett azon a helyen. Egy hegycsúcs ellenben eltűnt egy másik helyen."

¹ Szinyeyi József: Magyar írók élete és munkái V. kötet. Budapest, 1897. 538. oldal

² Puder Sándor: Zseniális tüdőbetegek. Orvosok Lapja, 1947. 3. 878.

³ Végh Ferenc: Jókai Mór szájműtétje 1891-ben. Orvostörténeti Közlemények, 1978. 86. kötet 129. oldal

⁴ Honti József: Jókai Mór egészsége és halála. Orvosi Hetilap, 1976. 117. 1587.

⁵ Sütő András: Sikaszói fenyőforgácsok. Budapest, 1987. Jókai örökségéről. 118. oldal.

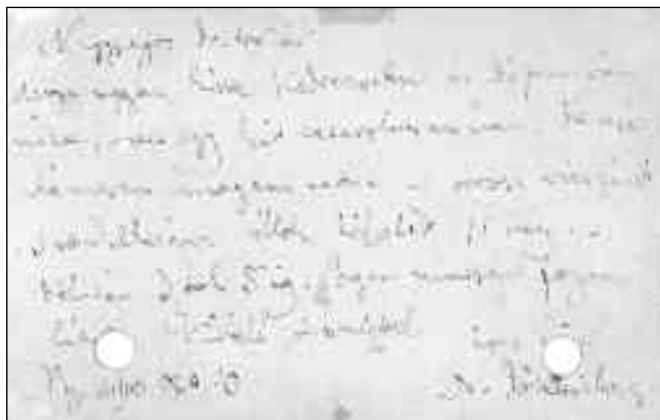
FELHÍVÁS

2004 júliusában emlékkiállítás nyílik Protiwinsky Ferenc (1884-1947) füredi festőművész születésének 120. évfordulóján.

Tisztelettel kérünk mindenkit, akinek tudomása van Protiwinsky festményről, vagy bármilyen egyéb relikviáról (levél, fénykép, újság, személyes tárgy stb.) azt jelezze szerkesztőségünkben. Fáradozásukat előre is köszönjük!

ELEK MIKLÓS

JÓKAI MÓR NÉVJEGYE

A képen látható névjegy Lipták Gábor (1912-1985) író hagyatékából került a Városi Helytörténeti Gyűjtemény tulajdonába. Jókai nevén kívül szerepel rajta doktori címe, foglalkozása és utolsó budapesti lakása. A névjegy két helyen ki van lyukasztva, vélhetően lefűzhetőség céljából.

A névjegy hátlapján Jókai kézzel írt sorai olvashatók:

Nagyságos doctor úr
Most ugyan kissé kedvezőtlen az időpont rám nézve, mert egy kis catarrhusom* van, de azért alá merem magam vetni az orvosi vizsgának** s rendelkezésére állok délelőtt 11 óráig, s délután 3 to 5 ig. Igen szívesen fogom látni.

Kiváló tisztelettel

igaz híve
Dr. Jókai Móricz

Bp 1900 oct 10

* gyulladós folyamat, „nátha"

** a vizsgálat korabeli elnevezése

A címzett személye ismeretlen. Az udvarias fogalmazás, a hivatalos névalírás arra enged következtetni, hogy talán Jókait első ízben vizsgáló orvostól van szó. Házi-orvosa egyébként is tudott volna jelzett betegségről. Felmerülhet, hogy az alig egy éve kötött második házassága miatt (felesége zsidó származása és a nagy korkülönbség) indított támadások kivédése és a jövőbeni nyugalom érdekében vetette alá magát egy vizsgálatnak. (Ezúton köszönöm meg dr. Vértes László szíves segítségét.)